A

OCT-10226
Paper-II
HISTORY

Series

A

Question Booklet Serial No.
प्रश्नपत्रिका अनुक्रमांक

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....
   (Name) ....
2. (Signature) ....
   (Name) ....

Seat No. [| | | | | | |]
(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....
(In words)

OMR Sheet No. [| | | | |]
(To be filled by the Candidate)

Time Allowed : 2 Hours] **[Maximum Marks : 200**

Number of Pages in this Booklet : **32** Number of Questions in this Booklet : **100**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **100** objective type questions. **Each** question will carry **two** marks. **All** questions of Paper II will be **compulsory**.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. **Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.**
   (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. **Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes.** Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
   (iii) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (B) is the correct response.
   (A) ● (C) (D)
   Following wrong methods should not be used as they are not recognised by scanning machine in digitized assessment. Candidate using such method will be responsible for their loss.

WRONG METHODS
(A)(✓B)(C)(D) (A)(✗B)(C)(D) (A)(▬)(C)(D) (A)(B)(C)(D)

5. Your responses to the items are to be indicated in the OMR Sheet given inside the Booklet only. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
11. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
12. There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परीक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या OMR उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत **100** बहुविकल्प प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात :
   (i) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. **स्टीकर सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्वीकारू नये.**
   (ii) पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. **पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी.** त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया नोंद घ्यावी.
   (iii) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (B) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) ● (C) (D)
   खालील चुकीच्या पद्धती वापरू नये, कारण डिजिटाइज्ड (Digitized) मूल्यांकनात स्कॅनिंग मशीन त्यांना ओळखत नाही. त्या पद्धती वापरून नुकसान झाल्यास त्यास विद्यार्थीच जबाबदार असतील.

चुकीची पद्धती
(A)(✓B)(C)(D) (A)(✗B)(C)(D) (A)(▬)(C)(D) (A)(B)(C)(D)

5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत**. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेवर नमूद केलेल्या ठिकाणाव्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. **फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
11. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
12. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

A

History
Paper II
इतिहास
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes] **[Maximum Marks : 200**

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत **शंभर (100)** बहुविकल्प प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

1. Which of the following names of Kartikeya is *not* mentioned on the coins of the Kushana King Huvishka ?

(A) Kumara

(B) Shanmukha

(C) Skanda

(D) Vishakh

1. कुषाण सम्राट हुविष्क याच्या नाण्यावर कार्तिकेयाचे खालीलपैकी कोणते नाव आढळून येत **नाही** ?

(A) कुमार

(B) षण्मुख

(C) स्कंद

(D) विशाख

2. Which of the following kings was ruling on Kanchi during the time of the Gupta King Samudragupta ?

(A) Mahendra

(B) Vishnugopa

(C) Swamidatta

(D) Nilaraja

2. गुप्त सम्राट समुद्रगुप्त याच्या कालखंडात खालीलपैकी कोणता राजा कांचीवर राज्य करीत होता ?

(A) महेन्द्र

(B) विष्णुगोप

(C) स्वामीदत्त

(D) नीलराज

3. The Rummindei pillar inscription of the Mauryan king Ashoka mentions that Lumbini gram was made free from _______ tax.
   (A) Bali
   (B) Shulka
   (C) Udranga
   (D) Bhaga

4. Which of the following is *not* an epigraphic source useful in reconstructing history of the Gupta King Chandragupta II ?
   (A) Udaygiri cave inscription
   (B) Mathura pillar inscription
   (C) Sanchi inscription
   (D) Amaravati pillar inscription

5. Who was the founder of Vatsagulma branch of the vakatakas ?
   (A) Harishena
   (B) Sarvasena
   (C) Pravarshena I
   (D) Devasena

6. Mina Bazar was a special feature of Mughal social life and it was first organized at the instance of
   (A) Aurangzeb
   (B) Shahajahan
   (C) Humayun
   (D) Jahangir

3. सम्राट अशोक यांच्या रुम्मिनदेई स्तंभलेखात उल्लेख आहे की लुंबिनी ग्राम _______ या करातून मुक्त केले होते.
   (A) बलि
   (B) शूल्क
   (C) उद्रंग
   (D) भाग

4. गुप्त सम्राट द्वितीय चंद्रगुप्त याच्या इतिहासाच्या पुनर्निर्मितीत खालीलपैकी कोणते अभिलेखीय साधन उपयुक्त **नाही** ?
   (A) उदयगिरी लेणी अभिलेख
   (B) मथूरा स्तंभलेख
   (C) सांची अभिलेख
   (D) अमरावती स्तंभलेख

5. वाकाटकांच्या वत्सगुल्म शाखेचा संस्थापक कोण होता ?
   (A) हरिषेण
   (B) सर्वसेन
   (C) प्रथम प्रवरसेन
   (D) देवसेन

6. मीना बझार हे मुघल सामाजिक जीवनाचे महत्त्वाचे अंग होते. त्याची स्थापना सर्वप्रथम _________ च्या आदेशानुसार झाली.
   (A) औरंगझेब
   (B) शाहजहान
   (C) हुमायून
   (D) जहांगीर

7. __________ completed the Shalimar Garden in Lahore.

(A) Akbar

(B) Shahajahan

(C) Jahangir

(D) Humayun

8. The Rajput and Pahari School of devotional paintings mainly depicted

(A) Panchtantra

(B) Ramayana

(C) Krishna Lila

(D) Jatak Katha

9. Cultivators in medieval north India coming from other villages who were excluded from village community management were called

(A) Khwud-kasht

(B) Kalantaran

(C) Paikasht

(D) Muqaddam

10. In which of the following Maratha Wadas, was ivory used in the ceilings in addition to wood ?

(A) Raste Wada

(B) Purandare Wada

(C) Gaikwad Wada

(D) Morobadada Phadnis Wada

7. लाहोर मधील शालिमार बागेचे काम कोणी पूर्ण केले ?

(A) अकबर

(B) शाहजहान

(C) जहांगीर

(D) हुमायून

8. राजपूत आणि पहाडी पद्धतीच्या भक्तिचित्रांमध्ये प्रामुख्याने कशाचे चित्रण असते ?

(A) पंचतंत्र

(B) रामायण

(C) कृष्ण लीला

(D) जातक कथा

9. बाहेरगावाहून आलेल्या ज्या शेतकऱ्यांना मध्ययुगीन उत्तर भारतात गावाच्या सामुदायिक व्यवस्थापनातून वगळलेले असे, त्यांना ______ म्हणत.

(A) खुदकश्त

(B) कालांतरण

(C) पैकश्त

(D) मुकद्दम

10. खालीलपैकी कोणत्या मराठा वाड्याच्या छतामध्ये लाकडाबरोबर हस्तिदंताचा वापर केला होता ?

(A) रास्ते वाडा

(B) पुरंदरे वाडा

(C) गायकवाड वाडा

(D) मोरोबादादा फडणीस वाडा

11. The Varana Pact of 13 April 1731 was signed between
    (A) Shahu Maharaj and Sambhaji Raje
    (B) Holkar and Shahu Maharaj
    (C) Nizam and Peshwas
    (D) Mughal Badshah and King Chhatrasal

12. After the death of Ibrahim Nizam Shah in 1595, Mughal Emperor Akbar supported the candidature of prince ________ in the battle of succession.
    (A) Ahmad
    (B) Bahadur
    (C) Miran
    (D) Moti Shah

13. A key feature of Adil Shahi politics was the constant strife between the
    (A) Dakhanis and Nawayats
    (B) Dakhanis and Habshis
    (C) Afaqis and Nawayats
    (D) Dakhanis and Afaqis

11. १३ एप्रील १७३१ चा वारणा तह कोणामध्ये झाला ?
    (A) शाहू महाराज आणि संभाजी महाराज
    (B) होळकर आणि शाहू महाराज
    (C) निजाम आणि पेशवा
    (D) मुघल बादशाह आणि छत्रसाल राजा

12. इब्राहिम निझामशाहाचे १५९५ साली निधन झाल्यानंतर मुघल सम्राट अकबराने उत्तराधिकारीपदासाठीच्या संघर्षात युवराज ________ ला पाठिंबा दिला.
    (A) अहमद
    (B) बहादूर
    (C) मिरान
    (D) मोतीशाह

13. ________ यांच्यातील सततचा संघर्ष, हे आदिलशाही राजकारणाचे कळीचे वैशिष्ट्य आहे.
    (A) दख्खनी व नवायत
    (B) दख्खनी व हबशी
    (C) अफाकी व नवायत
    (D) दख्खनी व अफाकी

14. From which Mughal Emperor did Balaji Vishvanath, bring the sanads of Chauth, Sardeshmukhi and Swaraj for Chhatrapati Shahu Maharaj ?
   (A) Farrukh-siyar
   (B) Rafi-ud-daulah
   (C) Rafi-ud-darjat
   (D) Muhammad Shah

15. Who was the regent of Akbar ?
   (A) Maham Anaga
   (B) Atka Khan
   (C) Bairam Khan
   (D) Munim Khan

16. Who amongst the following protested against the Asiatic Act and the Transvaal Immigration Act ?
   (A) Lala Hardayal
   (B) Shamkrishna Varma
   (C) Jawaharlal Nehru
   (D) Mahatma Gandhi

17. All India Workers' and Peasant' Party came into existence in
   (A) December 1924
   (B) December 1926
   (C) December 1928
   (D) December 1930

14. बाळाजी विश्वनाथाने कोणत्या मुघल सम्राटाकडून छत्रपती शाहू महाराजांसाठी चौथाई, सरदेशमुखी व स्वराजया सनदा आणल्या ?
   (A) फारुख–सियार
   (B) रफी–उद्–दौलाह
   (C) रफी–उद्–दर्जत
   (D) मुहम्मद शाह

15. अकबराचा राजमुखत्यार कोण होता ?
   (A) महम अनाग
   (B) अतका खान
   (C) बैरम खान
   (D) मुनीम खान

16. एशियाटिक विधीनियम आणि ट्रांसवाल स्थलांतर विधिनियम विरुद्ध खालीलपैकी कोणी निषेध व्यक्त केला ?
   (A) लाला हरदयाल
   (B) शामकृष्ण वर्मा
   (C) जवाहरलाल नेहरू
   (D) महात्मा गांधी

17. आखिल भारतीय कामगार आणि शेतकरी पक्ष ________मध्ये अस्तित्वात आला.
   (A) डिसेंबर १९२४
   (B) डिसेंबर १९२६
   (C) डिसेंबर १९२८
   (D) डिसेंबर १९३०

18. ‘The Revolutionary’ proposed the nationalization of the railway and other means of transport and communication and the large scale industries such as steel and ship-building. ‘The Revolutionary’ was the publication of

(A) Naujawan Bharat Sabha

(B) Hindustan Republican Association

(C) Mitra Mela

(D) Anushilan Samiti

19. The Communist Party of India initially refused to support the British in the Second World War as they believed it to be a war between imperialist powers. What was the reason they later extended their support to the British ?

(A) They came to know about the German Concentration Camps

(B) Germany invaded USSR

(C) Japanese military invaded parts of North East India

(D) All options are correct

20. Subhash Chandra Bose reached Tokyo in June 1943. Name the Japanese Prime Minister who welcomed him.

(A) Fumimaro Konoe

(B) Hideki Tojo

(C) Kuniaki Koiso

(D) Kantaro Suzuki

18. ‘द रिव्होलुशनरी’ ने रेल्वे आणि इतर दळणवळणाची साधने आणि पोलाद व जहाज बांधणी सारखे जड उद्योगांच्या राष्ट्रीयकरणाचा प्रस्ताव मांडला होता. ‘द रिव्होलुशनरी’ हे खालीलपैकी कोणत्या संघटनेचे मुखपत्र होते ?

(A) नवजवान भारत सभा

(B) हिंदुस्थान रिपब्लिकन असोसिएशन

(C) मित्र मेळा

(D) अनुशीलन समिती

19. दुसऱ्या महायुद्धाच्या प्रारंभी भारतीय कम्युनिस्ट पक्षाने हे साम्राज्यवादी सत्तांचे आपापसांतील युद्ध असल्याचे सांगून ब्रिटिशांना पाठिंबा नाकारला. परंतु नंतर कोणत्या कारणाने त्यांनी ब्रिटिशांना समर्थन दिले ?

(A) त्यांना जर्मन छळछावण्यांची माहिती मिळाली

(B) जर्मनीने यूएसएसआर वर आक्रमण केले

(C) जपानी सैन्याने भारताच्या ईशान्य भागांवर आक्रमण केले

(D) सर्व पर्याय बरोबर आहे

20. जून १९४३ मध्ये सुभाष चंद्र बोस टोकियोला पोहोचले, तेव्हा खालीलपैकी कोणत्या जपानच्या पंतप्रधानाने त्यांचे स्वागत केले.

(A) फ्युमिमारो कोनो

(B) हिडेकी तोजो

(C) कुनियाकी कोईझो

(D) कांतारो सुझुकी

21. Vertical excavation is generally carried out to know

(A) Cultural sequence

(B) Extent of site

(C) Structural remains

(D) Plan of site

22. Which of the following occupational groups is *not* mentioned in the Yajurveda ?

(A) Kulala

(B) Karmara

(C) Kayastha

(D) Rathakara

23. Which of the following is *not* one of the sixteen Mahajanapadas according to the Anguttara Nikaya ?

(A) Shurasena

(B) Panchal

(C) Kamboja

(D) Malava

24. The compilation of Vinaya rules was carried out by __________ in the first Buddhist Council.

(A) Mahakashyapa

(B) Anand

(C) Upali

(D) Purna

21. उत्सेध उत्खनन साधारणत: __________ माहीत करून घेण्यासाठी केले जाते.

(A) सांस्कृतिक क्रम

(B) जागेची व्यापती

(C) संरचनात्मक अवशेष

(D) साइटची योजना

22. यजुर्वेदात खालीलपैकी कोणत्या कारागीर समूहाचा उल्लेख आढळून येत **नाही** ?

(A) कुलाल

(B) कर्मार

(C) कायस्थ

(D) रथकार

23. अंगुत्तर निकायानुसार खालीलपैकी कोणते सोळा महाजनपदांपैकी एक महाजनपद **नाही** ?

(A) शूरसेन

(B) पांचाल

(C) कंबोज

(D) मालवा

24. पहिल्या बौद्ध संगीतिमध्ये विनय नियमांचे संकलन __________ यांनी केले होते.

(A) महाकाश्यप

(B) आनंद

(C) उपाली

(D) पूर्ण

25. According to the Rajatarangini, who founded the city of Shrinagara in Kashmir ?
   (A) Chandragupta Maurya
   (B) Samudragupta
   (C) Ashoka
   (D) Kanishka I

26. According to E. H. Carr what among the following options best defines the nature of history ?
   (A) History is an objective record of facts
   (B) History is a subjective interpretation of facts
   (C) History is a collection of anecdotes
   (D) History is irrelevant for understanding the present

27. Which historian used the "Segmentary State" model for the Chola state for the first time ?
   (A) Burton Stein
   (B) K. A. Nilkantha Sastri
   (C) Aidan Southall
   (D) R. Champaklakshami

28. Oswald Spengler's Cyclical Theory of History is philosophically close to
   (A) Positivism
   (B) Materialism
   (C) Idealism
   (D) Empiricism

25. राजतरंगिणीच्या अनुसार, काश्मिरमध्ये श्रीनगर नगराची स्थापना कोणी केली ?
   (A) चंद्रगुप्तमौर्य
   (B) समुद्रगुप्त
   (C) अशोक
   (D) प्रथम कनिष्क

26. ई. एच. कार यांच्या मते खालीलपैकी कोणते विधान इतिहासच्या स्वरूपाची सर्वोत्तम व्याख्या ठरेल ?
   (A) इतिहास म्हणजे तथ्यांची वस्तुनिष्ठ मांडणी
   (B) इतिहास म्हणजे तथ्यांचा सापेक्ष असा अन्वयार्थ
   (C) इतिहास म्हणजे दंतकथांचा संग्रह
   (D) इतिहास हा वर्तमान समजण्यासाठी निरुपयोगी आहे

27. कोणत्या इतिहासकाराने चोल राज्यासाठी "सेगमेंटरी स्टेट" मॉडेल वापरले आहे ?
   (A) बर्टन स्टाईन
   (B) के. ए. नीलकंठ शास्त्री
   (C) एडन साउथॉल
   (D) आर. चंपकलक्ष्मी

28. ओस्वाल्ड स्पेंग्लरचा इतिहासाचा चक्रीय सिद्धांत तात्विकदृष्ट्या खालीलपैकी कशासोबत जवळीक दाखवतो ?
   (A) प्रत्यक्षार्थवाद
   (B) भौतिकवाद
   (C) आदर्शवाद
   (D) अनुभववाद

29. Who authored the book 'The Archaeology of Knowledge' which is a postmodern intellectual history ?

(A) Michel Foucault

(B) Joan W. Scott

(C) Hayden White

(D) Dipesh Chakrabarty

30. In Gramscian theory which term best describes the dominance acquired through consent rather than coercion ?

(A) Hegemony

(B) Supremacy

(C) Marginalization

(D) Governance

31. Who described Vijaynagar king Krishnadevaraya as, "He is a great ruler and man of much justice but subject to sudden fits of rage" ?

(A) Duarte Barbosa

(B) Fernao Nuniz

(C) Niccolo de Conti

(D) Domingo Paes

29. उत्तर–आधुनिक वैचारिक इतिहास असलेल्या 'द आर्कियोलॉजी ऑफ नॉलेज' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत ?

(A) मिशेल फूको

(B) जोन डब्ल्यू. स्कॉट

(C) हेडन व्हाइट

(D) दिपेश चक्रवर्ती

30. ग्रामशी यांनी मांडलेल्या सिद्धांतामध्ये कोणती संज्ञा जबरदस्तीने ऐवजी संमतीने मिळवलेल्या वर्चस्वाचे वर्णन करते ?

(A) हेजेमनी (धुरीणत्व)

(B) सुप्रीमसि (वर्चस्व)

(C) मार्जीनलयझेशन (सिमांतीकरण)

(D) गव्हर्नन्स (प्रशासन)

31. ''तो महान राज्यकर्ता आहे आणि न्यायी आहे, पण अचानक त्याला संतापाचे झटके येतात'', असे विजयनगरचा राजा कृष्णदेवरायाचे वर्णन कोणी केले ?

(A) दुआर्ते बार्बोसा

(B) फर्नाओ नुनिझ

(C) निकोलो दे कॉन्ती

(D) दोमिन्गो पाएस

32. Ibn Battuta compares Delhi in size with which of the following cities ?

(A) Daulatabad

(B) Ujjain

(C) Agra

(D) Bhopal

33. As a part of Alauddin Khalji's economic measures, what price was fixed for the best quality horse ?

(A) 80-90 tankas

(B) 90-110 tankas

(C) 100-120 tankas

(D) 120-140 tankas

34. ________ , accumulated large fortunes by trade.

(A) Asaf Khan

(B) Abul Fazl

(C) Mir Jumla

(D) Khafi Khan

32. इब्न बतुताने दिल्लीच्या आकाराची तुलना पुढीलपैकी कोणत्या शहरांशी केलेली आहे ?

(A) दौलताबाद

(B) उज्जैन

(C) आग्रा

(D) भोपाळ

33. अलाउद्दीन खिलजीच्या आर्थिक उपाययोजनांचा भाग म्हणून सर्वोत्तम गुणवत्ता असणाऱ्या घोड्याची किंमत किती निश्चित करण्यात आली होती ?

(A) ८०–९० टका

(B) ९०–११० टका

(C) १००–१२० टका

(D) १२०–१४० टका

34. व्यापारामधून ________ याने प्रचंड संपत्ती कमावली.

(A) आसफ खान

(B) अबुल फझल

(C) मीर जुमला

(D) खाफी खान

35. According to Satish Chandra, what was the possible cause behind the Jat revolt against the Mughals in 1667 ?

(A) Centralized Mughal state posed a danger to the life style and brotherhood of Jats.

(B) The Jats wanted the Fauzdar of Mathura Abdun Nabi to be dismissed.

(C) Aurangzeb married the daughter of Gokla to his slave of high rank.

(D) Jat leader Gokla wanted to be a provincial governor of Agra.

36. Sacred books of the East was a series of translations of Asian Religious Texts edited by

(A) William Jones

(B) Keith and McDonell

(C) Georg Buehler

(D) Max Mueller

37. Thomas Munro extended the ryotwari system to all parts of the Madras province (except the permanently settled areas) on the basis of _____ of the gross produce of the holdings.

(A) $1/2$

(B) $1/3$

(C) $1/4$

(D) $1/5$

35. सतीश चंद्रांच्या म्हणण्यानुसार, १६६७ साली मुघलांविरोधात जाटांनी केलेल्या उठावामागचे संभाव्य कारण कोणते होते ?

(A) केंद्रीय मुघल राज्य जाटांच्या जीवनशैलीला व बंधुत्वाला धोका निर्माण करणारे होते.

(B) मथुरेचा फौजदार अब्दुन नबी याला पदच्युत करावे अशी जाटांची मागणी होती.

(C) औरंगजेबाने गोकुलाच्या मुलीचा विवाह त्याच्या उच्च श्रेणीतील गुलामाशी केला.

(D) जाटांचा नेता गोकला याला आग्र्याचे प्रांतिक सुभेदार व्हायचे होते.

36. सेक्रेड बुक्स ऑफ द ईस्ट हा आशियातील धार्मिक ग्रंथांच्या भाषांतराच्या खंडांचा संग्रह होता. त्याचे संपादक _________ होते.

(A) विल्यम जोन्स

(B) कीथ आणि मक्डॉनेल

(C) गेऑर्ग ब्यूहलर

(D) मॅक्स म्यूलर

37. थॉमस मुनरो ने मद्रास इलाख्याच्या सर्व विभागांमध्ये (कायमधारा पद्धतीखाली आलेला परिसर सोडून) संपूर्ण उत्पादनातील खालीलपैकी कोणते प्रमाण आधारभूत ठरवून रयतवारी पद्धतीचा विस्तार केला ?

(A) १/२

(B) १/३

(C) १/४

(D) १/५

38. During the 19th century, the work of Grand Trunk Road from Calcutta to Delhi began in _______ and completed in the ___________.

(A) 1829, 1840s

(B) 1839, 1850s

(C) 1849, 1860s

(D) 1859, 1870s

39. This person led a revolt against the money-lenders and the British in Nasik and Ahmednagar regions of Maharashtra. The government had declared a prize of Rs. 5000 on his head.

(A) Phond Sawant

(B) Umaji Naik

(C) Narsappa

(D) Raghoji Bhangre

40. The first telegraph line from ______ was opened in 1853.

(A) Calcutta to Delhi

(B) Calcutta to Agra

(C) Calcutta to Patna

(D) Calcutta to Bombay

41. Which Pallava King took the title "Vatapikonda" ?

(A) Narsimhavarman I

(B) Narsimhavarman II

(C) Mahendravarman I

(D) Mahendravarman II

38. १९व्या शतकात, कलकत्ता ते दिल्ली मधील ग्रँड ट्रंक रोडचे बांधकाम _______ मध्ये सुरू झाले आणि _______ पूर्ण झाले.

(A) १८२९, १८४० च्या दशकात

(B) १८३९, १८५० च्या दशकात

(C) १८४९, १८६० च्या दशकात

(D) १८५९, १८७० च्या दशकात

39. सावकार आणि इंग्रज सरकारच्या विरोधात नासिक आणि अहमदनगर भागात उठाव घडवणाऱ्या या नेत्याच्या शिरावर इंग्रजांना ५००० रुपयांचे बक्षीस लावले होते.

(A) फोंड सावंत

(B) उमाजी नाईक

(C) नरसप्पा

(D) राघोजी भांगरे

40. खालीलपैकी कोणत्या दोन शहरांमध्ये १८५३ मध्ये पहिली टेलेग्राफ लाइन कार्यांवयीत झाली ?

(A) कलकत्ता ते दिल्ली

(B) कलकत्ता ते आग्रा

(C) कलकत्ता ते पटना

(D) कलकत्ता ते बॉम्बे

41. ''वातापीकोंडा'' अशी पदवी कोणत्या पल्लव राजाने घेतली ?

(A) नरसिंहवर्मन I

(B) नरसिंहवर्मन II

(C) महेंद्रवर्मन I

(D) महेंद्रवर्मन II

42. This according to R. S. Sharma was the Chief feature of Indian Economy during 300-750 A. D. in South India.

1. Tax-free land grants to Brahmins
2. Shrinking of agricultural economy
3. Expansion of trade
4. Expansion of currency system

(A) 4 and 1
(B) Only 2
(C) 2 and 4
(D) Only 1

42. आर. एस. शर्मा यांच्या मते इ. स. ३०० ते ७५० या काळातील दक्षिण भारताच्या अर्थव्यवस्थेचे प्रमुख लक्षण होते.

1. ब्राह्मणांना करमुक्त जमिनीची अनुदाने
2. कृषी अर्थव्यवस्थेचे संकुचन
3. व्यापाराचा विकास
4. चलन व्यवस्थेचा विस्तार

(A) 4 व 1
(B) फक्त 2
(C) 2 व 4
(D) फक्त 1

43. Match the pairs of dynasties and their capitals.

a. Ganga	1. Dwarsamudra
b. Kadamba	2. Kolar
c. Kakatiya	3. Vaijayanti
d. Hoysala	4. Warangal

	a	b	c	d
(A)	4	1	3	2
(B)	2	1	3	4
(C)	4	1	2	3
(D)	2	3	4	1

43. राजघराणे व राजधानी जोड्या लावा.

a. गंग	1. द्वारसमुद्र
b. कदंब	2. कोलार
c. काकतीय	3. वैजयंती
d. होयसळ	4. वारंगळ

	a	b	c	d
(A)	4	1	3	2
(B)	2	1	3	4
(C)	4	1	2	3
(D)	2	3	4	1

44. Which statement about Shankaracharya is *not* accurate ?

(A) Advocated dualism
(B) Opposed rituals
(C) Established mathas at Badrinath, Puri, Dwarka
(D) Wrote a commentary on vedic philosophy

44. शंकराचार्यांच्या बाबत खालीलपैकी कोणते विधान यथातथ्य **नाही** ?

(A) द्वैतवादाचा पुरस्कार केला
(B) कर्मकांडाना विरोध केला
(C) बद्रीनाथ, पुरी, द्वारका, येथे मठांची स्थापना केली
(D) वेदातील तत्वज्ञानावर नवे भाष्य केले

45. Which of the following characteristics are associated with regard to the Lingayat sect ?

1. Mononotheism
2. Advocacy of rebirth
3. Advocacy of child marriage
4. Burial instead of cremation of the dead

(A) 1, 2

(B) 1, 2, 3

(C) 1, 4

(D) 1, 3, 4

46. Which of the following statements about the Bhakti Saint Andal is *not* correct ?

(A) She along with her father contributed nearly 650 devotional verses

(B) She claimed that Lord Vishnu was her lover

(C) She was daughter of Periyalvar

(D) Lord Krishna is not worshipped in her writings

47. Which of the following statements about Nayanars is *not* true ?

(A) They were devotees of Lord Shiva

(B) Nanasambandar was a notable Nayanar scholar of his times

(C) Women were not allowed in the Nayanar sect

(D) Appar got converted from Jainism to Nayanar sect

45. लिंगायत पंथाबद्दल खालीलपैकी कोणती वैशिष्ट्ये संबंधित आहेत ?

1. एकाच देवतेच्या भक्तीचा पुरस्कार
2. पुनर्जन्म सिद्धांताचा पुरस्कार
3. बालविवाहाचा पुरस्कार
4. मृताला जाळण्याऐवजी पुरण्याच्या प्रथेचा पुरस्कार

(A) 1, 2

(B) 1, 2, 3

(C) 1, 4

(D) 1, 3, 4

46. भक्तिपंथातील संत आंदाल यांच्याबाबत कोणते विधान यथातथ्य **नाही** ?

(A) त्यांनी आपल्या पित्यासह सुमारे ६५० भक्तिगीते रचली

(B) त्यांनी भगवान विष्णू हे आपले प्रियतम असल्याचे सांगितले

(C) त्या पेरियलवार यांच्या कन्या होत्या

(D) त्यांच्या लिखाणात भगवान कृष्णाची भक्ती नाही

47. नयनारांच्या बाबतीत पुढीलपैकी कोणते विधान यथातथ्य **नाही** ?

(A) ते शिवभक्त होते

(B) नानासंबंदर हे तत्कालीन नयनार विद्वानांमध्ये गणले जातात

(C) नयनार पंथात स्त्रियांना प्रवेश नव्हता

(D) आप्पार यांनी जैनधर्मातून नयनार पंथात प्रवेश केला

48. What was meant by 'Amaram' in the Vijayanagar empire ?
(A) Lease system of cultivation
(B) Lands donated to the Brahmins
(C) Territory assigned to military chiefs
(D) The chief judge

49. Who in the 13th Century mentioned about the new emerging class *Chaudhari* ?
(A) Minhas Siraj
(B) Ibn Battuta
(C) Ziauddin Barani
(D) Kalhan's

50. Which of the following statements about Tulsidas is *not* correct ?
(A) He authored 'Ramcharitmanas' in Awadhi dialect
(B) He did not believe in Dharmashastras
(C) He regarded monotheistic cults with Shudra leaders as signs of Kaliyuga
(D) His writings and teachings popularized worship of Lord Rama

51. Dewanee Rights of Bengal to East India Company gave legal right of
(A) To conduct judicial administration
(B) To collect the revenues of Bengal and Bihar
(C) To construct railway and roads in Bengal and Bihar
(D) To open English schools in Bengal and Bihar

48. विजयनगर साम्राज्यामध्ये 'आमरम'चा अर्थ काय होता ?
(A) लागवडीचा मक्ता देणारी पद्धत
(B) ब्राम्हणांना दिलेली जमीन
(C) लष्करी अधिकाऱ्यांना दिला गेलेला मुलूख
(D) मुख्य न्यायाधीश

49. तेराव्या शतकात नव्याने उदयाला येणाऱ्या *चौधरी* वर्गाचा उल्लेख कोणी केला होता ?
(A) मिन्हास सिराज
(B) इब्न बतुता
(C) झिआउद्दीन बरानी
(D) कल्हण

50. तुलसीदासांच्या संदर्भात पुढीलपैकी कोणते विधान यथातथ्य **नाही** ?
(A) त्यांनी अवधी बोलीभाषेत 'रामचरितमानस' लिहिले
(B) त्यांचा धर्मशास्त्रांवर विश्वास नव्हता
(C) शूद्र नेत्यांच्या नेतृत्वाखालील एकेश्वरी पंथ हे त्यांना कलियुगाचे लक्षण वाटत होते
(D) त्यांनी लेखन आणि उपदेशातून रामभक्ती लोकप्रिय केली

51. ईस्ट इंडिया कंपनी ला मिळालेल्या दिवाणी अधिकारात खालील बाब अंतर्भूत होती
(A) न्यायालयीन प्रशासन
(B) बंगाल आणि बिहार मधून महसूल गोळा करणे
(C) बंगाल आणि बिहार मध्ये रेल्वे आणि रस्त्यांचे बांधकाम करणे
(D) बंगाल आणि बिहार मध्ये इंग्रजी शाळा काढणे

52. The presence of which European power in India can be remembered by its factory records recovered from Nagapattinam ?

(A) The Portuguese

(B) The French

(C) The Dutch

(D) The Spanish

53. __________ was the British official who fought in the battle of Koregaon Bheema and a major thoroughfare in Melbourne is named after him.

(A) Francis Staunton

(B) Thomas Pattinson

(C) Charles Swanston

(D) Wyllie

54. In 1823 the Committee of Public Instruction was formed to promote which of the following ?

(A) Western Education in India

(B) The learning of advanced Mathematics

(C) The revival of the literature of the natives

(D) Encourage primary education in the cities

55. Who authored 'A Treatise on Problems of Maxima and Minima Solved by Algebra' published in Delhi in 1850 ?

(A) Chiman Lal

(B) Ram Chander

(C) Mirza Ghalib

(D) Mohammad Baqar

52. नागपट्टिनम् येथे मिळालेल्या वखारीच्या कागदपत्रांवरून कोणत्या युरोपीय सत्तेच्या भारतातील अस्तित्वाचे दाखले मिळतात ?

(A) पोर्तुगीज

(B) फ्रेंच

(C) डच्

(D) स्पॅनिश

53. __________ या इंग्रज अधिकाऱ्याने कोरेगांव भीमाच्या लढाईत भाग घेतला आणि मेलबर्न शहरातील हमरस्त्याला त्याचे नाव दिलेले आहे.

(A) फ्रान्सिस स्टॉन्टन

(B) थॉमस पॅटिन्सन

(C) चार्ल्स स्वॉनस्टन

(D) वायली

54. १८२३ मध्ये पुढीलपैकी कशाचा प्रसार करण्यासाठी कमिटी ऑफ पब्लिक इन्स्ट्रक्शन ची निर्मिती झाली ?

(A) भारतात पाश्चात्य शिक्षण सुरू करण्यासाठी

(B) प्रगत गणिताचा अभ्यास करण्यासाठी

(C) स्थानिकांच्या वाङ्मयाचे पुनरुज्जीवन करायला

(D) शहरांत प्राथमिक शिक्षणास चालना देण्यासाठी

55. दिल्लीमध्ये १८५० मध्ये प्रकाशित झालेल्या 'अ ट्रीटाइज ऑन प्रॉब्लेम्स ऑफ मैक्सिमा ॲन्ड मिनिमा सॉल्व्हड बाय अलजेब्रा' या पुस्तकाचे लेखक कोण ?

(A) चिमणलाल

(B) रामचंदर

(C) मिर्झा गालिब

(D) मोहमद बकार

56. They started a night school for mill workers and domestic workers in 1873.

(A) Prarthana Samaj
(B) Bombay Association
(C) East India Association
(D) Poona Sarvajanik Sabha

57. The first president of Bombay Association was

(A) Atmaram Pandurang
(B) Phirozshah Mehta
(C) Jagannath Shankar Sheth
(D) Bhau Daji Lad

58. Dayanand Saraswati accepted the doctrine of ________, but rejected the theory of ________.

(A) Truth, Sachchidanand
(B) Ahimsa, Karma
(C) Polytheism, Brahmacharya
(D) Karma, Niyati

59. Which statement about Dr. Rakhmabai Raut is incorrect ?

(A) She fought a judicial battle against a bond of marriage she did not approve of
(B) She wrote a research paper based on her medical practice
(C) She was the first female graduate of the Grant Medical College
(D) She practiced as a medical doctor in Surat

56. १८७३ साली यांनी गिरणी कामगार आणि घरगड्यांसाठी रात्रशाळा सूरू केली.

(A) प्रार्थना समाज
(B) बॉम्बे असोसिएशन
(C) ईस्ट इंडिया असोसिएशन
(D) पुणे सार्वजनिक सभा

57. ________ हे बॉम्बे असोसिएशनचे पहिले अध्यक्ष होते.

(A) आत्माराम पांडुरंग
(B) फिरोजशाह मेहता
(C) जगन्नाथ शंकर शेठ
(D) भाऊ दाजी लाड

58. दयानंद सरस्वतींनी ________ तत्वप्रणालीचा स्वीकार केला, परंतु ________ चा सिद्धांत नाकारला.

(A) सत्य, सच्चीदानंद
(B) अहिंसा, कर्म
(C) बहुदेववाद, ब्रह्मचर्य
(D) कर्म, नियती

59. डॉ. रखमाबाई राऊत यांच्याबद्दल पुढीलपैकी कोणते विधान यथातथ्य नाही ?

(A) त्यांना अमान्य असणाऱ्या लग्नाविरुद्ध त्यांनी न्यायालयीन लढा दिला
(B) त्यांनी आपल्या वैद्यकीय अनुभवावर आधारित संशोधनपर निबंध लिहिला
(C) त्या ग्रँट मेडिकल कॉलेजच्या पहिल्या महिला पदवीधर होत्या
(D) त्यांनी सूरत मध्ये डॉक्टर म्हणून सेवा बजावली

60. Which among the following newspapers was not published in the twentieth century ?

(A) Dinbandhu

(B) Dinmitra

(C) Kesari

(D) Digdarshan

60. पुढीलपैकी कोणते वृत्तपत्र विसाव्या शतकात प्रकाशित होत नव्हते ?

(A) दीनबंधु

(B) दीनमित्र

(C) केसरी

(D) दिग्दर्शन

61. Which of the following policies, was *not* adopted by the Gupta king Samudragupta against the kings of Dakshinapatha ?

(A) Grahana

(B) Moksha

(C) Anugraha

(D) Unmulan

61. गुप्त सम्राट समुद्रगुप्त याने खालीलपैकी कोणते धोरण दक्षिणापथाच्या राजांच्या विरोधात अवलंबिले **नाही** ?

(A) ग्रहण

(B) मोक्ष

(C) अनुग्रह

(D) उन्मूलन

62. Which of the following Satavahana kings had made a donation to the Buddhist sangha staying at Trirashmi hill of Nashik ?

(A) Vijay Satakarni

(B) Vashishthiputra Satakarni

(C) Satakarni I

(D) Gautamiputra Satakarni

62. नाशिक येथील त्रिरश्मी पर्वतावर वास्तव्याला असलेल्या बौद्ध संघाला खालीलपैकी कोणत्या सातवाहन सम्राटाने दान दिले ?

(A) विजय सातकर्णी

(B) वशिष्ठीपुत्र सातकर्णी

(C) प्रथम सातकर्णी

(D) गौतमीपुत्र सातकर्णी

63. Which of the following Satavahana kings was called the lord of the Dakshinapatha in Nashik cave 3 inscription ?

(A) Gautamiputra Satakarni

(B) Gautamiputra Siri Yajna Satakarni

(C) Vijaya Satakarni

(D) Vashishthiputra Pulumavi

63. नाशिक लेणी क्रमांक ३ च्या शिलालेखात खालीलपैकी कोणत्या सातवाहन सम्राटाचा उल्लेख दक्षिणापथाचा स्वामी म्हणून उल्लेख आढळून येतो ?

(A) गौतमीपुत्र सातकर्णी

(B) गौतमीपुत्र सिरी यज्ञ सातकर्णी

(C) विजय सातकर्णी

(D) वशिष्ठीपुत्र पुळूमावी

64. The seat of third Sangam was

(A) Uraiyur

(B) Thanjavur

(C) Madurai

(D) Kanchi

64. तृतीय संगमाचे स्थान ______ होते.

(A) उरैयूर

(B) तंजावूर

(C) मदुराई

(D) कांची

65. Which of the following sites does *not* provide any epigraphic evidence of the Kshaharat branch of the western Kshatrapas ?

(A) Junnar caves

(B) Bhaja caves

(C) Karle caves

(D) Nashik caves

65. खालीलपैकी कोणत्या स्थळावरून पश्चिमी क्षत्रपांच्या क्षहरात शाखेचा शिलालेख प्राप्त होत **नाही** ?

(A) जुन्नर लेणी

(B) भाजा लेणी

(C) कार्ले लेणी

(D) नाशिक लेणी

66. Which British historian while writing the history of India divided the history into Hindu, Muslim and British periods ?

(A) Mountstuart Elphinstone

(B) James Mill

(C) William Hunter

(D) William Jones

66. भारताचा इतिहास लिहिताना कोणत्या सुरुवातीच्या ब्रिटिश इतिहासकाराने इतिहासाची कालानुक्रम हिंदू, मुस्लिम आणि ब्रिटिश भारतामध्ये विभागणी केली आहे ?

(A) मॉन्टस्टुअर्ट एल्फिन्स्टन

(B) जेम्स मिल

(C) विल्यम हंटर

(D) विल्यम जोन्स

67. Who is the author of famous and influential book 'The Decline of the West' published in 1918 ?

(A) Oswald Spengler

(B) Eduard Meyer

(C) Paul Kennedy

(D) Bernard Lewis

68. Who wrote the book 'Dialectics of Enlightenment' ?

(A) Max Horkheimer

(B) Herbert Marcuse

(C) Karl Wittfogel

(D) Theodor Adorno

69. According to R. G. Collingwood his book 'The Idea of History' is an essay on which of the following ?

(A) The method of history

(B) The western idea of history

(C) The primary sources of history

(D) The philosophy of history

67. 'पश्चिमेचा ऱ्हास' या 1918 मध्ये प्रकाशित झालेल्या प्रसिद्ध आणि प्रभावी पुस्तकाचे लेखक कोण ?

(A) ओसवाल्ड स्पेन्गलर

(B) एदुआर्द मायर

(C) पॉल केनेडी

(D) बर्नार्ड लूईस

68. 'डायलेक्टिक्स ऑफ एनलायटनमेंट' या पुस्तकाचे लेखक कोण ?

(A) मॅक्स हॉर्कहायमर

(B) हर्बर्ट मारक्यूझ

(C) कार्ल विटफोगेले

(D) थिओडोर अडोर्नो

69. आर. जी. कॉलिंगवूड यांच्या मते त्यांचे 'द आयडिया ऑफ हिस्टरी' हा कोणत्या विषयावरील प्रबंध आहे ?

(A) इतिहासाची पद्धती

(B) इतिहासाची पाश्चात्या संकल्पना

(C) इतिहासाची प्राथमिक साधने

(D) इतिहासाचे तत्वज्ञान

70. Who was the author of the seminal essay 'A Contribution towards a comparative history of European Societies' published originally before 1945 ?

(A) Edward Tompson

(B) Marc Bloch

(C) Karl Marx

(D) Fernand Braudel

70. 'यूरोपीय समाजांच्या तुलनात्मक इतिहासात योगदान' या महत्वपूर्ण निबंधांच प्रकाशन 1945 पूर्वी झाल. त्याचे लेखक ________ होते.

(A) एडवर्ड थॉम्पसन

(B) मार्क ब्लॉक

(C) कार्ल मार्क्स

(D) फेर्नांद ब्रॉदेल

71. Which of the following was a popular writing material in Ancient India ?

(A) Iron

(B) Gold

(C) Copper

(D) Silver

71. खालीलपैकी कोणते प्राचीन भारतातील प्रचलित लेखन साहित्य होते ?

(A) लोखंड

(B) सोने

(C) तांबे

(D) चांदी

72. Cubical weights in the Harappan culture were not made of

(A) Chert

(B) Granite

(C) Chalcedony

(D) Black stone

72. हडाप्पा संस्कृतीतील घनाकार वजने ________ यांनी बनली नव्हती.

(A) चर्ट

(B) ग्रॅनाईट

(C) चाल्सेडोनी

(D) काळा पाषाण

73. Most of the seals of Harappan culture are made of

(A) Chert

(B) Steatite

(C) Carnelian

(D) Chalcedony

74. Which of the following is *not* a reason for the decline of urban life of Harappan culture ?

(A) Drier climate

(B) Decline in lapis lazuli trade

(C) Sudden rise in the Arabian sea coastline

(D) Discontinuity of writing system

75. Which of the following sites is *not* an example of Neolithic site ?

(A) Tekkalkota

(B) Mahagada

(C) Chirand

(D) Sopara

73. हडाप्पा संस्कृतीच्या बहुतांश मुद्रा ________ पासून निर्मित केल्या आहेत.

(A) चर्ट

(B) स्टीएटाईट

(C) कार्नेलियन

(D) चाल्सेडोनी

74. हडाप्पा संस्कृतीच्या नागरी जीवनाच्या विनाशासाठी खालीलपैकी कोणते एक कारण योग्य **नाही** ?

(A) शुष्क हवामान

(B) लैपिस लाझुलीच्या व्यापारात घसरण

(C) अरबी समुद्र किनाऱ्यातील अचानक झालेली वाढ

(D) लेखन पद्धतीतील खंड

75. खालीलपैकी कोणते स्थळ हे नवाश्मकालीन स्थळाचे उदाहरण **नाही** ?

(A) टेक्कलकोटा

(B) महगदा

(C) चिरांद

(D) सोपारा

76. The task of allotting 250,000 refugees with cultivable land was completed by __________ Director General of Rehabilitation by 1949.

(A) Sardar Tarlok Singh

(B) Sardar Baldev Singh

(C) Rajendra Singh

(D) Sudhir Ghosh

76. १९४९ पर्यंत __________ या पुनर्वसन महानिदेशकांनी २५०,००० निर्वासितांना पिकाऊ जमिनींच्या वाटपाचे काम पूर्ण केले.

(A) सरदार तारलोक सिंग

(B) सरदार बलदेव सिंग

(C) राजेन्द्र सिंग

(D) सुधीर घोष

77. Who said, "British rule in India became the most spectacular case of Imperialism in modern times" ?

(A) Charles Heimsath

(B) Chris Bayly

(C) Anil Seal

(D) Sumit Sarkar

77. "भारतातील ब्रिटिश राज हे आधुनिक काळातील साम्राज्यवादाचे सर्वोत्कृष्ट उदाहरण बनले आहे" असे विधान कोणी केले ?

(A) चार्ल्स हैमसात

(B) क्रिस बेयली

(C) अनिल सील

(D) सुमित सरकार

78. 'Nehru-Mahalanobis' model was pertaining to

(A) Religious policy

(B) Social policy

(C) Foreign policy

(D) Economic policy

78. 'नेहरू–महालनोबीस' या आदर्शवतप्रारूपचा संबंध __________ शी होता.

(A) धार्मिक धोरण

(B) सामाजिक धोरण

(C) परराष्ट्रीय धोरण

(D) आर्थिक धोरण

79. Navodaya Vidyalaya started in

(A) 1948

(B) 1968

(C) 1986

(D) 2020

79. नवोदय विद्यालयांची सुरुवात _____मध्ये झाली.

(A) १९४८

(B) १९६८

(C) १९८६

(D) २०२०

80. In 1991 India was facing severe economic crisis. Following was *not* one of them.

(A) Increase in trade deficit

(B) Deterioration of world economy

(C) Decline in the growth of industrial production

(D) Lot of natural calamities

81. Gujarat became a province of the Delhi Sultanate during the reign of

(A) Qutubudin Aibak

(B) Iltutmish

(C) Balban

(D) Alauddin Khalji

82. The governors of which province made successive rebellions against Balban ?

(A) Lakhnauti

(B) Badaun

(C) Awadh

(D) Multan

80. १९९१ मध्ये खाली दिलेले अनेक गंभीर आर्थिक संकटांना भारताला सामोरे जावे लागत होते. खालीदिल्यापैकी कोणता पर्याय यथायोग्य **नाही** ?

(A) व्यापारातील तुटीत झालेली वाढ

(B) जागतिक अर्थव्यवस्थेची अधोगती

(C) उद्योग उत्पादन वाढीत घट

(D) अनेक नैसर्गिक आपत्ती

81. __________ याच्या राजवटीत गुजरात ही दिल्‌ली सल्‌तनतमधील प्रांत झाला.

(A) कुतुबुद्दीन ऐबक

(B) इल्‌तुत्मिश

(C) बलबन

(D) अलाउद्दीन खिल्‌जी

82. कोणत्या प्रांताच्या सुभेदारांनी सातत्याने बलबन विरोधात बंड केले ?

(A) लखनवती

(B) बदाऊँ

(C) अवध

(D) मुलतान

83. Which of the following is an autobiography of Firoze Shah Tughlaq ?

(A) Tarikh-i-Firozshahi

(B) Futuhat-i-Firozeshahi

(C) Firoznama

(D) Masir-e-Firozshahi

84. Which queen of Keladi (Bednur) state helped Chhatrapati Rajaram while escaping Mughal chase and approaching to the Jinji fort ?

(A) Chennabhairavdevi

(B) Mallamma Rani

(C) Abbakka Rani

(D) Chennamma Rani

85. As per the plans of Maratha confederacy who established the Maratha bases in Khandesh and Southern Gujarat ?

(A) Malhar Rao Holkar

(B) Khanderao Dabhade

(C) Udaji Pawar

(D) Raghuji Bhonsale

83. पुढीलपैकी कोणते फिरोझ शाह तुघलकाचे आत्मचरित्र आहे ?

(A) तारिख–ए–फिरोझशाही

(B) फुतुहत–ए–फिरोझशाही

(C) फिरोझनामा

(D) मसिर–ए–फिरोझशाही

84. मुघलांच्या पाठलागापासून पळ काढून जिंजी किल्ल्यापर्यंत पोचण्यासाठी छत्रपती राजाराम यांना केलाडीच्या (बेदनूर) कोणत्या राणीने मदत केली ?

(A) चेन्नाभैरवदेवी

(B) मल्लाम्मा राणी

(C) अब्बाक्का राणी

(D) चेन्नाम्मा राणी

85. मराठा राज्यमंडळाच्या नियोजनानुसार खानदेश व दक्षिण गुजरात इथे मराठा तळ कोणी स्थापन केले ?

(A) मल्हारराव होळकर

(B) खंडेराव दाभाडे

(C) उदाजी पवार

(D) रघूजी भोसले

86. Which of the following British officers served as the resident in Delhi twice before 1857 ?

(A) Archibald Seton

(B) Thomas Metcalf

(C) Simon Fraser

(D) David Ochterlony

87. Western Science was specially introduced in the form of Western medicine by the British for the first time in which one of the following cities in India ?

(A) Madras

(B) Bombay

(C) Surat

(D) Calcutta

88. Ulgulan is associated with

(A) Santhal rebellion

(B) Ahom rebellion

(C) Koli rebellion

(D) Munda rebellion

89. Who of the following founded the 'Bharat Stree Mahamandal' in Prayagraj in 1910 ?

(A) Kamaladevi Chattopadhyay

(B) Sarojini Naidu

(C) Sarala Devi Chaudhurani

(D) Krishnabai Kelavakar

86. १८५७ पूर्वी पुढीलपैकी कोणत्या इंग्रज अधिकाऱ्याने दिल्लीमधील रेसिडेंट म्हणून दोनवेळा सेवा बजावली ?

(A) आर्चिबाल्ड सेटन

(B) थॉमस मेटकाफ

(C) सायमन प्रेझर

(D) डेव्हिड ऑक्टरलोनी

87. भारतात पुढीलपैकी कोणत्या शहरात पाश्चात्य वैद्यकाच्या रूपाने पाश्चात्य विज्ञानाची तोंड ओळख इंग्रजांनी करून दिली ?

(A) मद्रास

(B) मुंबई

(C) सूरत

(D) कलकत्ता

88. उलगुलन _________ शी संबंधित आहे.

(A) संथाल उठाव

(B) आहोम उठाव

(C) कोळी उठाव

(D) मुंडा उठाव

89. खालीलपैकी कोणी १९१० मध्ये प्रयागराज येथे 'भारत स्त्री महामंडळा' ची स्थापना केली ?

(A) कमलादेवी चट्टोपाध्याय

(B) सरोजिनी नायडू

(C) सरला देवी चौधराणी

(D) कृष्णाबाई केलवकर

90. In 1933 after his release from British prison, Jawaharlal Nehru in his series of articles entitled, ________ ; there he pointed out that the whole principle of the state was based on coercion as was also the present social system. Fill the blank with following appropriate option :

(A) Glimpses of the World History

(B) Discovery of India

(C) Whither India

(D) Towards Freedom

91. Which Rajput states did *not* accept Mughal service before 1613 ?

(A) Jodhpur

(B) Amber

(C) Bikaner

(D) Mewar

92. Who among the following was not the member of *Barbhai* Council ?

(A) Balaji Janardan

(B) Yashwantrao Holkar

(C) Mahadji Shinde

(D) Maloji Ghorpade

93. Under the Maratha administration, Deshmukh and Deshpande were the chiefs of which administrative unit ?

(A) Kasba

(B) Village

(C) Subha

(D) Pargana

90. १९३३ मध्ये ब्रिटिश कारावासातून सुटल्यानंतर जवाहरलाल नेहरू यांनी ________ या शीर्षकाने एक लेखमाला लिहिली; त्यात त्यांनी नमूद केले होते की, राज्यसंस्थेसोबत वर्तमान सामाजिक व्यवस्थेचेही मुख्य तत्व जुलूमावर अधिष्ठित आहे.
गाळलेली जागा खालील योग्य त्या पर्यायाने भरा :

(A) ग्लिम्सेस ऑफ द वर्ल्डहिस्ट्री

(B) डिस्कवरी ऑफ इंडिया

(C) व्हिदर इंडिया

(D) टुवर्ड्सफ्रीडम

91. कोणत्या राजपूत राज्यांनी १६१३ पूर्वी मुघल सेवेचा स्वीकार केला **नाही** ?

(A) जोधपूर

(B) अंबेर

(C) बिकानेर

(D) मेवाड

92. पुढीलपैकी कोण बारभाई मंडळाचे सदस्य नव्हते ?

(A) बाळाजी जनार्दन

(B) यशवंतराव होळकर

(C) महादजी शिंदे

(D) मालोजी घोरपडे

93. मराठा प्रशासनामध्ये देशमुख व देशपांडे हे कोणत्या प्रशासकीय विभागाचे प्रमुख होते ?

(A) कसबा

(B) गाव

(C) सुभा

(D) परगणा

94. Which text describes the importance of moneylenders as, "Moneylenders (Sahukar) are the ornaments of the kingdom and the glory of the King" ?
   (A) Sabhasad Bakhar
   (B) Adnyapatra
   (C) Shivdigvijay Bakhar
   (D) Chitnis Bakhar

95. Which of the following event regarding Portuguese control on Indian Ocean Trade is *not* true ?
   (A) Capture of Goa in 1510
   (B) Capture of Mallacaa in 1511
   (C) Conquest of Ormuz in the Persian Gulf in 1515
   (D) Capture of Aden in 1494

96. Which of the following rulers encouraged building of temples as memorials to kings ?
   1. Kushan
   2. Vakataka
   3. Maurya
   4. Chola
   (A) Only 1
   (B) 1 and 2
   (C) 1 and 4
   (D) 1 and 3

94. ''सावकार म्हणजे राज्याचे दागिने असतात आणि राजाची कीर्ती असतात,'' अशा शब्दांत सावकारांचे महत्त्व कोणत्या संहितेमध्ये नमूद केले आहे ?
   (A) सभासद बखर
   (B) आज्ञापत्र
   (C) शिवदिग्विजय बखर
   (D) चिटणीस बखर

95. हिंद महासागरी व्यापारावरील पोर्तुगिजांच्या नियंत्रणासंदर्भात पुढीलपैकी कोणती घटना सत्य **नाही** ?
   (A) १५१० साली गोवा ताब्यात घेणे
   (B) १५११ साली मलाक्का ताब्यात घेणे
   (C) पर्शियन आखातातील ओर्मुझवर १५१५ साली विजय मिळवणे
   (D) १४९४ साली एडनवर ताबा

96. खालीलपैकी कोणत्या राज्यकर्त्यांनी राजांची स्मारके देवळे म्हणून बांधण्यास प्रोत्साहन दिले ?
   1. कुशाण
   2. वाकाटक
   3. मौर्य
   4. चोल
   (A) फक्त 1
   (B) 1 व 2
   (C) 1 व 4
   (D) 1 व 3

97. What is 'Anjuvannam' ?
(A) Foreign trader's association in Kerala
(B) Code of conduct for a guild
(C) Trading guild in Tamil country
(D) Reserved forest of a king

98. Which place is also known by its ancient name, 'Revatidvipa' ?
(A) Mumbai
(B) Goa
(C) Kanchi
(D) Kochi

99. Which ruler created the Cholaganga reservoir ?
(A) Rajaraja I
(B) Rajendra I
(C) Kulottunga Chola
(D) Rajendra II

100. During the Chola period, Chidambaram came up as an important centre of ____________ sect.
(A) Shaiva
(B) Vaishnava
(C) Digambara
(D) Sthaviravadi

97. 'अंजूवन्नम' म्हणजे ?
(A) केरळ मधील परकीय व्यापाऱ्यांची संघटना
(B) श्रेणीची आचारसंहिता
(C) तमिळ प्रदेशातील व्यापारी संघटना
(D) राजाचे राखीव वन

98. 'रेवतीद्वीप' हे कोणत्या ठिकाणाचे प्राचीन काळातील नाव आहे ?
(A) मुंबई
(B) गोवा
(C) कांची
(D) कोची

99. चोलगंगा तलावाची निर्मिती कोणत्या शासकाने केली ?
(A) राजराजा I
(B) राजेंद्र I
(C) कुलोत्तुंगा चोल
(D) राजेंद्र II

100. चिदंबरम हे कोणत्या पंथाचे महत्वाचे ठिकाण म्हणून चोलकाळात उदयास आले ?
(A) शैव
(B) वैष्णव
(C) दिगंबर
(D) स्थविरवादी

ROUGH WORK